

Medveď z Ivánky

Ivan Nosál

Autor	Vydavateľ	Licencia	Vydanie	Autor obálky
<u>Ivan Nosál</u>	<u>Greenie knižnica</u>	<u>CC-BY-NC-ND</u>	<u>Prvé (2023)</u>	<u>Ivan Nosál</u>

O knihe

Básne i próza sa najľahšie píše vtedy, ak autor môže čerpať zo svojich skúseností, z príbehov zažitých, videných a počutých. Nie všetky príbehy a situácie sú príjemné, ale taký je život. Knihu tvorí pestrá zmes žánrov pre viacero cieľových skupín, to všetko na malej ploche.

Špeciálne poďakovanie patrí Stanislavovi Hoferekovi za korektúru v angličtine.

Na obálke nájdete zvláštny meteorologický úkaz, ktorý sa autorovi podarilo pohotovo odfotiť v jeden letný podvečer roku v 2020. Zaujímavo formované oblaky sa práve vtedy presúvali nad oblasťou medzi Ivánkou Pri Dunaji, bratislavským letiskom a Vrakuňou.

Medved' z Ivánky

Nemusíš byť v polárnom člne,
by 's zazrel bieleho medveďa.
Letí z Ivánky do Vrakune,
v ležérnom kraule si lebediac.

Osud

(nápev z piesne Jesenná láska od Mekyho Žbirku)

Osud je mlyn veterný,
čakáš, či zafúka.
Čas s tebou je nádherný,
sype sa s'á múka.

Osud je film večerný,
máš v ňom hlavnú rolu.
Komparz nie je potrebný,
keď točíme spolu.

Osud je púť kľukatá.
Prekážky nás zdržia.
Krehké nôžky mlád'at'a
sa stôp veľkých držia.

Osud je spleť nástupíšť.
Nevieš kam, čo, jazdí.
Musíš si včas nastúpiť,
bo vlak ufujazdí.

Zjavenie z rýchlika

Mihajú sa obrázky nemého filmu
rámované oknom rýchlika.
Statočne premáham chuť očí silnú
únnavou si zľahka zaklipkať.
A keď už viečka tienia sietnice,
brzdíme do ďalšej stanice.

Stojíme na prvej. Vstanem tiež,
natiahnem údy,
dám srdcu povel nech
mi krv viac prúdi.

Keď amplión hlasno
meškanie obháji,
Všimol som si vlak s ŇOU,
na tretej koľaji.

Tiež stála za oknom.
Oči sa nám stretli.
Vedel to málokto,
srdcia nám hned' vzlietli.

Pohl'ady sa stretli,
obzory sa pretli,
hlavy sa nám plietli.
Ktože to vysvetlí?

Boli sme očarení,
vrelosťou obarení,
náhodou obdarení,
do hĺbky zahľadení,
na mäkko uvarení,
boli sme podarení.

Funguje chémia,
snád' by aj fyzika...
Láska je prémia,
okreje psychika.

Trvalo to chvíľu,
potom nastal zvrät.
Po druhej sa šinul
hnusne dlhý vlak.

Ešte si pamätám,
aká bola krásna.
Keď už bol dlhý tam,
tretia bola prázdna.

Osud máva hrozný vkus,
chcelo sa mi kričať.
Narazil som si sud slz,
bol ich plný výčap.

Aj Elán vie, čo znamená
hľadať dievča bez adresy, bez mena.

Kde je mama?

Našli sa až v zrelom veku,
deň za dňom aj láska zrela.
Rozdúchali túžbu veľkú,
by vrava detí znela.

Tešili sa na plod lásky,
ktorý prišiel do roka.
Malý synček robil vrásky,
slzy vháňal do oka.

Vedeli, že s ich jediným
pôjdu cestou trnistou.
Vedeli, že syn je iný,
že budú žiť s autistom.

Chceli chápať syna s maskou,
chceli nájsť samých seba.
To, čo mali, dali s láskou,
dieťaťu viac netreba.

Ani veľké stohy lásky
z neúrodného poľa
neodstavia čas a vrásky
od myšlienok, čo bolia.

Rád chodil na svoje miesta
v sprievode otca, mamy.
Bezbrehá krajina detstva
dokorán mala brány.

Chodili trasou nemennou,
vždy popod naše okná.
Zvyk bol košeľou železnou,
čo vždy zavial ho k nám.

Nik nerušil ich ticho,
keď ho viedli za rúčky.
Žiadny plač či chichot,
deň čo deň iba mlčky.

Nikto nežije večne,
zrúti sa pod tou ťarchou.
Žiale sú zbrane sečné,
nemaznali sa so starkou.

Strel'ba na diskotéke

Cez dlhú, smútočnú alej
viedli len kroky otca.
Vedel, že musí ísť ďalej,
musí so synom zostať.

Malý chlapec v chlpskom tele
nevedel, čo sa deje.

V sebe zavretý sťa v cele
nechápal, že mama nie je.

Hľadal ju kadiaľ chodil,
až sa v ňom nápad zrodil,
otázka večná a priama,
nekonečná: „Kde je mama?“

Za minútu aj dvanásťkrát
šli krátke, hlasné vety.
Otec ho chcel hamovať,
no syn žil vlastné svety.

Po každom druhom nádychu,
nech už robil hocičo,
omielal ich do výdychu
posledného z rodičov.

Päť rokov sa prechádzali
stále rovnakou trasou.
Otázky z pier neschádzali,
až otec náhle zhasol.

Dodnes znie otázka známa,
a jedna dosť neistá.
Kde je otec, kde je mama,
kde je malý autista?

Sadistický psychopat.
Ťažko takých vychovať.
Bolesť iných necíti,
ničoho sa neštíti.

V ten deň sedel v prítmí.
Či vnímal disco rytmy?
Pohl'ad mdlý, ostré brvy.
Čo požil, čo mal v krvi?

V ruke držal revolver,
jednu guľku doň zavrel.
Keď bubienok roztočil,
ku dverám sa otočil.

Ťažké dusno bolo tu,
keď hral ruskú ruletu.
Čakal obeť náhodnú.
Kto len prvý vojde dnu?

Ján sa zjavil vo dverách.
Netušiac, že má mať strach.
Záblesk, guľka nad oči.
Zradná hra sa zle končí.

Pád do tmy ranou prvou.
Ján strácal život s krvou.
Skonal, no neznal kata.
Strelec poznal advokáta.

Keď zistil, čo sa stalo,
na čas sa ukryl, sraľo.
Hľadal si vhodných ľudí,
čo vedia zmierniť súdy.

Ján je dávnou spomienkou,
kat sa smeje s podmienkou.
Tie roky, po prevrate,
javili sa prekliate.

Vrásky a lásky (schizofrenický duet)

Možno je pritiahnuté za vlasy
(ktoré, aha, dávno v ťahu mám),
že my, páni, starneme do krásy
(možno sa to zdá milým ženám).

Strnisko a brázda pod okom
(povedzme, pole neorané).
Rokmi sa blížime k prorokom
(nám sa zdá všetko nepoznané).

Na múdrosti máme monopol
(v našom veku aj byť bohatí).
Rád by som si niečo rozopol
(nevpracem sa zasa do gatí).

Vravia, že som krásnym starčekom
(i keď vráskavým a šedivým).
Kľudné rána sú naj darčekom
(z kamošov sa nikto nediví).

Nó, býval som veľké zviera
(už cítiť, že mi slabo zviera),
teraz by som radšej sám spal
(napr. v Hoteli Inkontinental).

V spomienkach zíva veľká diera
(mám kamaráta, Alzheimerera).
Netrafil by som z metra slona
(trasie ma v rytme Parkinsona).

Včera som vysádzal v záhrade
(dnes som iba lieky vysadil).
Tuhý koreň ma udrží v nálade
(pokým ma sestrička obriadi).

Dnes stačí, aby som ráno vstal,
aby ešte život za to stál
(aby ešte stál).

Mata Hari

Mata Hari, Mata Hari
neštrikuje a nevarí.

V tajných plánoch čo-to pletie.
Klame telom, hlavy mätie.
V boji má len ženské zbrane:
krv dračice, telo lane.
Prezradí aj to, čo nevie.
Na podieli čaká levie.

Mata Hari, Mata Hari,
krv sa pri nej mužom varí,
všetko kypí, dvíha, buble.
„Daj sem franky, marky, ruble!
Len si uži, potom spi si
(ja si zatiaľ prezriem spisy).“
Celé pluky hnala v pasce.
Pobili ich ako prasce.

Mata Hari, Mata Hari,
tajným službám sa už marí!
Od hlavy vraj páchne ryba.
Hlavy tušia, kde je chyba!
Už sa chystá veľký proces,
už sa z toho nevyмоce.
Už na nikom nezávisí.
V sivej mašli zrána visí.

Už nás Mata viac nemáa.
Spravodlivosť časom má ťa!
Nepredávajú kamaráta,
ani matku, otca, brata!
Ak vieš niečo, čo sa šuchne,
radšej si to nechaj v duchne!
Zrada bude, keď to rachne,
u seba drž to, čo páchne!

Popol

(nápev z piesne Vráť trochu lásky medzi nás)

Hľadáš krásku strápenú,
hľadáš lásku stratenú.
Kto vie, kde sa skvie,
ten nech mi odpovie.

Láska, keď tu nie si ty,
život nie je prežitý.
Nespím, len stále bdiem,
po nociach ma straší tieň.

Viem, viem,
už mi neodpovie.

Umlčal som svojím hriechom krásny smiech.

Viem, prečo si utiekla.
Iná si ma upiekla.
Srdce už mám na popol,
rozprášené navôkol.

Snáď sa mi raz podarí
pozbierať ho v chotári.
Možno spopod kamienku
zočím na nás spomienku.

Viem, viem,
už mi neodpovie.

Umlčal som svojím hriechom krásny smiech.

Čas

Lieči srdcia zlomené,
úlomky zbaví hrán.
Zjasní rána zahmlené,
zahojí mnoho rán.

Topí srdcia kamenné,
tíši krákanie vrán.
Schladí všetky plamene,
má sieť záchranných lán.

Mixér našich osudov
všetko si pamätá.
Na zlé by si zabudol,
dobré nezametá.

Čas ani cent nestojí,
aj keď býva drahý.
Pri dverách neobstojí,
rád podlieza prahey.

Refrén:

Čas krásne plynie,
ak stojíš pri mne,
keď ho pre mňa máš.
Byť s tebou navždy,
zažiť moment každý,
s tebou chcem minúť čas.

Mám chuť

Od rána túžim po tebe!
Nemať ťa, mám po chlebe.
Si taká horúca,
chcem iba dotknúť sa.
Na stôl ťa položím,
snáď sa prv nezložím.
Voniaš po korení,
vyniklo horením.
Jazykom ochutnám.
Ach, Bože, odpusť nám!
Celá sa rozleješ,
až ma pot obleje.
Mám taký dojem,
celú ťa dojem.
Už len dno taniera
ústami utieram.
Tak to občas býva,
keď si dávam vývar.

Zabudnutí

Láska je ako oceán
s flotilou vysnených lodí.
Breh je ďaleko, ak si sám,
vo fľaši niet kvapky vody.

Láska sa nedá požiť,
ani sa nedá kúpiť.
Vtedy je cena najvyššia,
ak ju dáš zabudnutým.

Život je pestrý

Život je pestrý náhrdelník,
na ktorom ukladáš zážitky.
S tými, čo ti vždy boli verní,
aj s tými, čo zvu ťa do bitky.

Zážitky čierne sú vždy ťažké.
Kriví sa krk aj púť zvolená.
Ak často padáš na prekážke,
boľavo si farbiš kolená.

Tie bežné bývajú bez lesku,
Nevadí, že sa zdajú bledé.
Prekážajú ti zrnká piesku?
Len sa vyššie usad' v sedle.

Prenádherná

Keď si oblečená
len do svojich vlasov,
si prenádherná
nádej do zlých časov.

Keď si zahalená
iba rúškom noci,
luna sa červená,
keď nás vedie bosých.

Si prenádherná
múza mojich rýmov.
Buď mi verná,
ja nepôjdem s inou.
Kráľovná

Moja kráska čarovná,
kúzliť spolu skúsme.
Vyšachuj ma, kráľovná,
vyčaruj mi úsmev.

Zaparkuj hneď vedľa kráľa,
nech je láska matom.
Potme by sa hra dohrala,
popamäti, hmatom.

Korenie

Láska je korením,
jej chuť vždy ocením.
Sme pre nás stvorení,
vždy tomu uverím.

Láska je oponou
v komornom divadle,
kde hra dvoch hrdinov
vždy dobre dopadne.

Láska je prameňom,
čo tečie zo skaly.
Neuhne kameňom,
derie sa úskalím.

Malý kalendár

My mrzneme v januári,
snehuliak sa šťastne tvári.
Hlavu mal on vyše bránky,
až nám z toho padli sánky.

S februárom zima krátka,
na svet prídu k nám jahniatka.
Už sa stalo zopár razy,
že zas prišli tuhé mrazy.

Rozkvitnuté snežienky
siahajú mi po členky.
Neskôr, v peknom marci, si
môžu kvitnúť narcisy.

Starý otec chystá rýľ,
keď zas blázni sa apríl.
Bude pekne? Bude dážď?
Dobrý bude pršiplášť.

Už nám vonia všade máj,
so šteniatkami sa hraj.
Keď opustí lienka prst,
niečo si zaželať skús.

Milá škola končí v júni,
od radosti sme krikľúni.
Kto sa učil, a aj kto nie,
prezradí nám vysvedčenie.

Júl je mesiac trochu iný,
len sa hrajme cez prázdniny.
Na učenie niet dôvodov,
objavujme svet pod vodou.

Keď obilie zrie na husto,
striedajú sa júl s augustom.
Neskôr sa zas dlžia noci,
prázdninám už niet pomoci.

September otvára školy,
čakajú nás triedy, stoly.
Dostaneme nové knihy,
s nimi pekné okamihy.

Ovocie je súce na zber,
poteší nás ním október.
Jelene už v hore ručia.
Kto je kráľom, bitky určia.

Na jeseň si listy len ber,
veď poštárom je november.
Svet nevidel toľko farieb!
Mráz je majster padlých malieb.

V decembri prituhne na noc,
neviem sa už dočkať Vianoc.
Nakoniec sa veľkým skokom
stretávame s Novým rokom.

Obráťme list v kalendári,
sleduj malé zmeny v tvári.
Dospelým sa to zdá smutné,
nové listy sú však nutné.

Topánočka, košiel'očka

Moja malá topánočka
sníva sen o vlastných očkách.
Sníva, keď sa pozhasína.
Darmo, veď je mokasína.

Moja malá topánočka
nemá šnúрку, nemá očká.
Nemá ani jazyk čiváv,
je tak trochu bezočivá.

Moja biela košiel'očka
privreté má všetky očká.
Zapnem prvý gombíček,
dám pozor na schodíček.

Moja biela košiel'očka
otvorila všetky očká.
Každému z tých očičiek
prináleží gombíček.

Zlomit' zlo

Kde je svet ký tu býval prv?
Dnes v ňom kypí zlost' a krv.
Svet poloprávd a prázdnych lží,
ľahko priateľstvá rozložiť.
Svetlo cez hranol sa láme.
Ak to máme na saláme,
hranol nám aj pravdu zlomí
tak, že zlom sme my sami.

Kaťuša

Rozbíjali hrdý Kyjev Rusi,
vyhodili mier zo slovníkov,
vykadila sa na svet Kaťuša,
potrestala slobodu kruto.

Rozbíjali Ukrajinu Rusi,
vyhodili mier zo slovníkov,
vykadila sa na svet Kaťuša,
pošpinila slobodu krvou.

Proud Kiiv is being destroyed by Russia,
they blasted the word peace from Earth.

The World is in danger by Katyusha,
she punished freedom with her hordes.

Ukraine is being destroyed by Russia,
freedom & peace are now unknowing words.

The World is in danger by Katyusha,
fragile freedom she stained with blood drops.

Holubica

Kde je biela holubica,
kde je jej krehká ratolesť,
čo zakáže bratom biť sa
a meniť lásku na bolesť?